

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul”

KOM(2007) 709 lõplik — 2007/0243 (COD)

(2008/C 224/12)

5. detsembril 2007. aastal otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 71 ja artikli 80 lõikele 2 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega teemal

„Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektiooni arvamus võeti vastu 8. mail 2008. Raportöör oli Thomas McDonogh.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 445. istungjärgul 28.–29. mail 2008 (29. mai istungil) vastu järgmise arvamus. Poolt hääletas 75 liiget, erapooletuks jäi 1 liige.

1. Soovitused

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nõustub komisjoni soovitudustega ja toetab neid, kuid soovib järgmist.

1.1 Kehtestada sätted, mis näevad ette ELis emaaettevõtjatest lennuettevõtjate poolt osaluse täieliku loovutamise arvutipõhiste ettetellimissüsteemides, ning meetmed, millega välistatakse lennuettevõtjate edaspidised otsesed ja kaudsed investeeringud arvutipõhisesse ettetellimissüsteemidesse.

1.2 Säilitada emaaettevõtjaid puudutavate sätete kohaldatavus kuni ajani, mil nad loovutavad oma osalused arvutipõhises ettetellimissüsteemides.

1.3 Kaotada sätted, mis nõuavad neutraalset andmeesitust. Põhikuval on praktikas vähe rakendust, kuna igal üksikisikust reisijal ja ärireisijal on oma eelistused ja poliitika ning võrgupõhises reisikeskkonnas järgitakse neutraalsuse reegleid harva või ei ole need toimimisjuhendiga hõlmatud.

1.4 Tuleb kehtestada nõue, et esitatud lennuhinnad peavad alati sisaldama kõiki makse, lisatasusid ja arvutipõhiste ettetellimissüsteemidega seotud kulusid. Samuti tuleb tagada lennuinfo läbipaistvus, arvestades selliseid pettusi nagu koodide jagamine, ja nõuda, et tegelikud lennuettevõtjad oleksid klientidele selgelt kuvatud.

1.5 Lubada reisibüroodel ja lennuettevõtjatel arvutipõhiste ettetellimissüsteemidega turuinfo andmete kasutamise ja ostmise tingimustes vabalt kokku leppida.

1.6 Tugevdada andmekaitsealaseid sätteid, et kaitsta kõiki reisiinfo andmesubjekte, mitte ainult reisijaid endid.

1.7 EL peab tagama toimimisjuhendis sisalduvate andmekaitsealaste sätete jõustamise, eriti nende, mis käsitlevad lennuettevõtja käsutuses olevate isikuandmete edastamist kolmandatesse riikidesse (äriühingutele või riigiasutustele). Kolmandate riikide valitsustega tuleb sõlmida sellekohased kahepoolsed lepingud, mis ei oleks pelgalt õiguslikult mittesiduvad lubadused.

1.8 Kehtestada uued eeskirjad, millega eranditult kõik arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tellijate poolt loodud reisiinfo dokumendid kuuluvad toimimisjuhendi andmekaitsealaste sätete kaitse alla, mis hõlmavad ka lennuettevõtjaid, kes tellivad oma reisiinfo andmebaaside hostimise arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujatelt, aga ka reisibüroosid, reisikorraldajaid ja äriühinguid.

1.9 Kaotada säte, mille kohaselt tellijad saavad lepingu arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujatega lõpetada kolmekuulise etteteatamisega.

1.10 Käsitleda arvutipõhiseid ettetellimissüsteemide ametlikult kui vastutavaid andmete töötajaid mitte ainult lendude ja raudteevõrkude andmete, vaid ka hotellide, autode, laevade, kindlustuse ja muude andmete osas, mis nende süsteemides sisalduvad.

1.11 Julgustada tuleks uute arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujate sisenemist turule, suurendades seeläbi konkurentsi süsteemi tarnijate vahel. Tellijad ja tarbijad võivad sellest parema teeninduse, tehnoloogia ja konkureeriva hinnakujunduse näol.

1.12 Raudteeteenuste pakkujaid tuleks julgustada levitama oma andmeid arvutipõhises ettetellimissüsteemides ja edendama sellist keskkonnasäästlikku ELis reisimise viisi.

2. Sissejuhatus

2.1 15. novembril 2007 tegi komisjon ettepaneku muuta arvutipõhiseid ettetellimissüsteeme käsitlevat toimumisjuhendit, mis kehtestati määrusega (EMÜ) nr 2299/89. See määrus kehtestati eesmärgiga tõkestada konkurentsi kahjustavat käitumist ainulaadsel turul, mille puhul tavapärastest konkurentsieskirjadest ei piisaks. Toimumisjuhendi kehtestamise ajal oli arvutipõhise ettetellimissüsteemi näol tegemist ainsa elujõulise kanaliga, mille kaudu tarbijad pääsesid ligi reisiinfole. Oluline on see, et arvutipõhised ettetellimissüsteemid kuulusid lennuettevõtjatele või olid nende kontrolli all.

2.2 Arvutipõhine ettetellimissüsteem on süsteem, mida kasutatakse reisiinfo salvestamiseks, leidmiseks ja levitamiseks ning lendude ettetellimiseks.

2.2.1 Neli praegu eksisteerivat arvutipõhist ettetellimissüsteemi on SABRE, Galileo, Worldspan ja Amadeus. Kõik need süsteemid kuuluvad Ameerika Ühendriikide ettevõtjatele, v.a Euroopa ettevõtjatele kuuluv Amadeus. Galileo ja Worldspan ühinesid 2007. aastal, ent tegutsevad sellegipoolest eraldiseivate üksustena.

2.3 Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimise tingimused on alljärgnevalt kirjeldatud põhjustel oluliselt muutunud.

2.3.1 Enamik lennuettevõtjaid on müünud oma osalused arvutipõhistes ettetellimissüsteemides; olulisteks eranditeks on Air France, Lufthansa ja Iberia ⁽¹⁾.

2.3.2 Interneti tekkimise järel ei ole arvutipõhised ettetellimissüsteemid enam ainuke kanal lennupiletite ettetellimiseks. Sedamööda, kuidas juurdepääs Internetile kasvab kogu Euroopa Liidus ⁽²⁾ ja võrgupõhine reistehnoloogia areneb, väheneb ka arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kui reisiinfo peamise allika osatähtsus.

2.4 Ameerika Ühendriikides lasti arvutipõhiste ettetellimissüsteemide turg vabaks 2004. aastal; piirangute kaotamise eeltingimuseks oli, et lennuettevõtjad võõrandavad oma osalused arvutipõhistes ettetellimissüsteemides täies ulatuses. Sellest ajast peale on ettetellimistasud langenud 20–30 % võrra. ELi lennuettevõtjatel on raske USA lennuettevõtjatega konkureerida, kuna neil ei ole võimalik leppida kokku soodsamates lepingutes arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujatega.

2.5 Toimumisjuhendi tulemusena valitseb ELi arvutipõhiste ettetellimissüsteemide turgu oligopol ja turu peamiste osaliste mõjuvõim ei ole ühtlaselt jaotunud. Arvutipõhistel ettetellimissüsteemidel on garanteeritud turg ja suhted reisibüroodega. Samas on lennuettevõtjad tugevdanud oma positsiooni, arendades Interneti kaudu levitamise võimalusi.

2.6 Peale emaaettevõtjast lennuettevõtjaid käsitlevate sätete eeldatakse, et ELi üldised konkurentsialased õigusaktid on valdkonnapõhiste õigusaktide puudumisel piisavad selliste kuritarvituste vältimiseks nagu hindade fikseerimine.

3. Märkused

3.1 Emaettevõtjad

3.1.1 Lennuettevõtjaid, kellele kuulub osalus arvutipõhistes ettetellimissüsteemides, nimetatakse toimumisjuhendis emaaette-

võtjateks. Emaettevõtjaid käsitlevate piirangute kaotamine oleks liiga ohtlik, kuna Euroopa kolmele suurimale lennuettevõtjale (Iberia, Lufthansa ja Air France) kuulub Amadeus oluline osalus. Konkurentsi kahjustava käitumise risk on liiga suur ning turgu valitsev seisund koduturgudel kujutab teiste arvutipõhiste ettetellimissüsteemide ja lennuettevõtjate jaoks reaalselt ohtu.

3.1.2 EL peaks kehtestama arvutipõhistes ettetellimissüsteemides kõikide lennuettevõtjate osaluste (nii praeguste kui ka tulevaste) omamise täieliku piiramise.

3.1.3 Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide osaluse ja lennuettevõtja või muu veoteenuste pakkuja täielik lahutamine aitab välistada emaaettevõtjatevahelise kokkumängu või kõlvatu konkurentsi võimalust. Sellisel juhul võiks toimumisjuhendit veelgi lihtsustada, jättes sellest välja komisjoni ettepanekus KOM (2007) 709 lõplik emaaettevõtjate jaoks pakutud arvukad kaitsemeetmed. See tooks kasu kogu kõnealusele levitusturule, kuna nii arvutipõhised ettetellimissüsteemid kui ka lennuettevõtjad saaksid konkureerida võrdsetel alustel, kahtlustamata või kartmata rikkumisi.

3.1.4 Kuni nende tingimuste täitmiseni tuleb säilitada emaaettevõtjaid käsitlevad erisätted artiklis 10, et vältida konkurentsi kahjustavat käitumist.

3.2 Neutraalne andmeesisitus Interneti-põhiste ja teiste reisibüroode puhul

3.2.1 Toimumisjuhendi kohaselt peavad arvutipõhistes ettetellimissüsteemides esitatavad andmed lendude kohta olema neutraalsed ning esitatud erapooletus ja mittediskrimineerivas järjestuses. Reisibürood on kohustatud oma kliente lennuvõimalustest teavitama lendude kestuste järjekorras, alustades lühimast (vahemaandumiseta lennud, otselennud ja seejärel vahemaandumisega lennud). Klientidel on aga võimalik lasta kuvatavaid andmeid järjestada vastavalt oma individuaalsetele vajadustele.

3.2.2 Neutraalse andmeesisituse nõude säilitamine oleks praegust turusituatsiooni arvestades kasutu, eriti kuna võrgupõhiste levituskanalite (lennuettevõtjate koduleheküljed ja äriühingutele mõeldud ettetellimise programmid) puhul sellist nõuet ei ole kehtestatud.

3.2.3 Turunõudlus tagab, et klientidel on juurdepääs kõikide lennuettevõtjate andmetele, ka arvutipõhiste ettetellimissüsteemide omanduses olevate võrgupõhiste reisibüroode puhul, nt Lastminute.com ja ebookers; kõikide nende lennuettevõtjate, mille lende saab ette tellida, andmed on üldiselt kättesaadavad ka siis, kui järjestus on erapoolik.

3.2.4 Internetis olevad reise võrdlemise saidid ⁽³⁾ võimaldavad lennuettevõtjatel ja reisibüroodel maksta parima positsiooni eest otsingutulemustes, olenemata reisi hinnast või lennugraafikust. Tarbijad võivad lende järjestada mitmesuguste kriteeriumite alusel, milleks on näiteks koguhind, väljalennu aeg, lennuettevõtja või lennu kestus. Seega on neutraalne teave tarbijatele kättesaadav, kuna neil on igal juhul võimalik seda leida. Lõpuks on tarbija see, kes valib talle sobivaima variandi.

⁽¹⁾ Neile kuulub kokku 46,6 %-line osalus Amadeusis.

⁽²⁾ Praegusel ajal on juurdepääs Internetile ELi liikmesriikides tervikuna võttes keskmiselt 50 %.

⁽³⁾ Näiteks Kelkoo (<http://www.kelkoo.fr>).

3.2.5 Ärireisijate lennuinfo edastamise aluseks on tavaliselt ettevõtte reisipoliitika, hinnad ja lennuettevõtjad, mitte aga teabeesituse neutraalsus.

3.2.6 Teabe edastamise neutraalsust nõudvate sätete kaotamine võimaldaks lennuettevõtjatel maksta „parima positsiooni” eest arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kuvades. Samas on eeltoodud põhjustel ebatõenäoline, et väiksemad lennuettevõtjad kaotaksid olulise turuosa: tarbija teeb valiku oma reisivajaduste, mitte kuva järjestuse alusel. Seda võib võrrelda Google'i otsingutulemustega, mille puhul kogu teave on vabalt kättesaadav, ent teatud sisupakkujad võivad positsiooni eest maksta. Reisitööstus ei pea olema teistsugune.

3.2.7 Nimetatud põhjustel soovitatakse tühistada kuvasid käsitlev artikkel 5. Infoesitust ei ole tarvis reguleerida, kuna turujõud ja tarbijate valikud tagavad olemasoleva reisiinfo õiglase esindatuse.

3.2.8 Piletihindade maksimaalse läbipaistvuse tagamine, lisades kõik maksud ja lisatasud, sealhulgas arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tasud otsingutulemustes esimeses järjekorras kuvamise eest, on tarbijate huvides. See takistaks lennuettevõtjaid esitamast andmeid ebaõigesti, lisades lisatasud alles ostuprotsessi hilisemas staadiumis.

3.3 Turuinfo andmete edastus

3.3.1 Turuinfo andmed sisaldavad üksikasjalikku teavet maailma reisibüroode ja lennuettevõtjate poolt tehtud ettetellimiste kohta kogu maailmas. Arvutipõhised ettetellimissüsteemid koguvad seda teavet ja müüvad lennuettevõtjatele. Nende andmete näol on lennuettevõtjate jaoks tegemist väärtusliku konkurentsieabega, sealhulgas reisibüroode poolt tehtud ettetellimiste, tulude ja liiklusvoogude kohta.

3.3.2 Lennuettevõtjate ja reisibüroode vahelise tasakaalu saavutamine ja reisibüroode otseselt või kaudselt kindlakstegemise võimaluse kaotamine oleks tarbijate huvides ning kasulik turule tervikuna. Kuna aga turuinfo andmeid on võimalik hankida ka teistest allikatest, näiteks IATAst, peaks tellijatel olema võimalus leppida arvutipõhise ettetellimissüsteemi pakkujaga ilma piiranguteta kokku, kuidas neid andmeid kasutatakse, et selle teabe väärtus liigselt ei langeks.

3.3.3 Artiklisse 7 tuleks lisada säte, millega lennuettevõtjatel ja tellijatel lubatakse arvutipõhise ettetellimissüsteemi pakkujaga vabalt kokku leppida turuinfo andmete ostmise tingimustes.

3.4 Tellijaid käsitlevad sätted

3.4.1 Praeguste sätetega püütakse kaitsta reisibüroosid, võimaldades neil arvutipõhise ettetellimissüsteemiga sõlmitud leping kolmekuulise etteteatamisega lõpetada.

3.4.2 Soovitav oleks tühistada artikli 6 lõige 2, et võimaldada osapooltel vabalt, st ilma piiranguteta kokkuleppeid sõlmida.

3.5 Hostimislepingud

3.5.1 Hostimine peaks olema arvutipõhiste ettetellimissüsteemide lepingutest eraldiseisev, et kaotada hostitud lennuettevõtjate, eriti emaaettevõtjate eelistamine. Kui emaaettevõtjad võõrandavad oma osalused arvutipõhistes ettetellimissüsteemides, võib sellest nõudest loobuda.

3.6 Andmekaitse

3.6.1 Kui reisija broneerib lennu- või rongireisi või majutuse, rendiauto, kindlustuse või muu reisiga seotud teenuse, tekitab arvutipõhine ettetellimissüsteem broneeringuinfo dokumendi. Sellises sisalduv teave on äärmiselt tundlik ja sellele peaksid kohalduma ranged andmekaitsealased eeskirjad. Broneeringuinfo sisaldab muu hulgas reisija nime, kontaktandmeid, sünniaega, isiklikke eelistusi, mis võivad viidata isiku usutunnistusele (näiteks koššertoidu tellimine), piletite eest maksva isiku andmeid, krediitkaardi andmeid, andmeid samale reisile minevate sõprade, pereliikmete või kolleegide kohta, reisiagendi nime ja kontaktandmeid; ärireisijate puhul lisatakse broneeringuinfole sageli koodid, mis näitavad, millise osakonna või kliendi arvelt reisikulud kantakse, ning samuti võib andmetest ilmneda kuuluvus ametiühingusse. Nii reisijate kohta kui ka isikute kohta, kes antud reisile ei lähe, on tellimuse põhjal võimalik koostada vägagi põhjalik ülevaade; EL peab tagama taoliste isikuandmete kaitse vastavalt toimimisujuhendis sätestatud.

3.6.2 Arvutipõhistes ettetellimissüsteemides rikutakse süsteemataoliselt toimimisujuhendis sätestatud andmekaitseeskirju, kui

- a) andmed edastatakse ELi kolmandasse riiki;
- b) isikuandmeid töödeldakse andmesubjekti nõusolekuta;
- c) arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kasutuses olevaid andmeid töödeldakse muul eesmärgil kui tellimuse vormistamine.

3.6.3 Samuti rikutakse ELi direktiivi 95/46/EÜ (mis täiendab toimimisujuhendis sätestatud andmekaitsealaseid sätteid), kuna direktiivi kohaselt peab arvutipõhine ettetellimissüsteem kui andmete vastutav töötleja hankima andmesubjekti nõusoleku andmesubjekti isikuandmete avaldamiseks ning isikuandmeid ei või edastada väljapoole ELi, kui asjaomane riik ei taga andmete samaväärset kaitset. Ameerika Ühendriikides taoline isikuandmete kaitse eeskiri puudub. Nii valitsusasutused kui ka äriühingud võivad koostada ELi pärinevate reisiandmete ülevaateid ja neid andmeid võib säilitada igavesti. Üheks näiteks on Ameerika Ühendriikide süsteem nimetusega APIS (*Advanced Passenger Informations*), mille kohaselt ELi reisijate andmeid töötleb maale lubamiseks USA valitsus.

3.6.4 Tuleb tugevdada andmekaitsealaseid sätteid, et kaitsta kõiki reisiinfo andmesubjekte, mitte ainult reisijaid endid.

3.6.5 EL peab tagama toimumisjuhendis sisalduvate andmekaitsealaste sätete jõustamise, eriti nende, mis käsitlevad reisiinfo dokumendis sisalduvate andmete edastamist arvutipõhistest ettetellimissüsteemidest kolmandatesse riikidesse. Kolmandate riikide valitsustega tuleb sõlmida sellekohased kahepoolsed kokkulepped. Ameerika Ühendriikide ja ELi vahel sõlmitud kokkulepete näol on tegemist selliste kokkulepetega, mis ei ole jõustavad ega õiguslikult siduvad.

3.6.6 Tuleks kehtestada uus klausel, millega eranditult kõik arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tellijate poolt loodud reisiinfo dokumendid kuuluvad toimumisjuhendi andmekaitsealaste sätete kaitse alla, mis hõlmavad ka lennuettevõtjaid, kes tellivad oma reisiinfo andmebaaside hostimise arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujatelt, aga ka reisibüroosid, reisikorraldajaid, äriühinguid ja arvutipõhiste ettetellimissüsteemidega ühenduvaid muid tellijaid.

4. Järeldused — edasised sammud

4.1 Toimumisjuhendi lihtsustamise eesmärk on luua loomulik majanduskeskkond, milles arvutipõhised ettetellimissüsteemid konkureerivad hindade ja teenuse kvaliteedi alusel, ning seeläbi tagada tarbijate huvide esmatähtsus.

4.2 Põhjalikult tuleks analüüsida ka vabast hinnakujundusest tulenevat sisu koondumise ulatust (näiteks uute raudtee-ettevõtjate ja odavamate lennuettevõtjate teabe lisandumine). Raudtee-ettevõtjate ja odavamate lennuettevõtjate lisandumine tagaks klientidele arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kaudu lähemalasuvate reisihpunktide puhul madalamad hinnad (ja rohkem reisimisvõimalusi). Selle tulemusena võib tekkida olukord, kus võrgustikus osalevad lennuettevõtjad konkureerivad hinna alusel ning lennupiletid muutuvad keskpikas või pikas perspektiivis odavamaks. Nende jaoks, kes saavad oma reisiinfo ainult arvutipõhistest ettetellimissüsteemidest, oleks see peamine hüve.

4.3 Soodustada tuleks raudtee-ettevõtjate teabe lisamist arvutipõhistesse ettetellimissüsteemidesse; see oleks võtmetähtsusega meede lennureiside keskkonnamõju vähendamisel ja „rohelistemate” reisimisviiside propageerimisel.

4.4 Jälgida tuleks neutraalse andmeesituse nõude kaotamise mõju. Võimalikku konkurentsi kahjustavat käitumist (ka ematevõtjate poolt) peaksid neutraliseerima turujõud. Toimumisjuhendi regulatiivne eesmärk ei peaks seisnema arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kaudu ühtse ja neutraalse teabe edastamise nõudmises — muutuvate turutingimuste ja eelkõige Interneti tõttu muutub selline nõue aina vähem asjakohaseks.

4.5 Toimumisjuhendi kavandatud muudatuste sotsiaal-majandusliku mõju hindamisel tuleks tähelepanu pöörata ka väikestele

ja keskmise suurusega ettevõtetele, sealhulgas lennuettevõtjatele ja reisibüroodele, mis võivad olla tundlikud arvutipõhiste ettetellimissüsteemide turul lubatud uue paindlikkuse suhtes.

4.6 ELis tuleb avalikkusele teadvustada ettetellimisel edastatavate isikuandmete kasutamist. Enamik inimesi ei ole teadlik arvutipõhiste ettetellimissüsteemide olemasolust ega sellest, mis saab neis süsteemides töödeldavatest isikuandmetest. Selle teadmiseta muutub andmesubjektide õigus pääseda ligi neid puudutavatele andmetele, nagu märgitakse toimumisjuhendis, mõttekuks. On ebatõenäoline, et mõni reisija oleks kunagi küsinud arvutipõhise ettetellimissüsteemi pakkujalt oma andmete kohta — reisijad lihtsalt ei tea, mis nende andmetega tehakse, ja kui nad ka teaksid, ei oleks nad nõus nende kasutamiseks.

4.7 Konsulteerimisprotsessis tuleb suurendada selliste rühmade esindatust, mis ei osale otseselt reisiinfo levitamise süsteemis, näiteks tarbijaorganisatsioonid ja andmekaitseksperdid. Selle tulemuseks oleks tasakaalustatum ülevaade arvutipõhiste ettetellimissüsteemide turust ELis.

4.8 Tuleks uurida võrgupõhise reistehnoloogia arengut. Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujate ja muude reistehnoloogia ettevõtete poolt kättesaadavuse, tellimuste esitamise ja tellimisjärgsete funktsioonide arendamise vallas tehtud edusammud on väga olulised. Võrgupõhise tehnoloogia areng annab tarbijale rohkem võimalusi ja tõenäoliselt sunnib tegema veelgi muudatusi õigusaktides.

4.9 Tehnoloogia arenedes on USA lennuettevõtjad loonud otseühendused reisibüroodega (möödues arvutipõhistest ettetellimissüsteemidest). See asjaolu muudab veelgi arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tegevuskeskkonda. Tuginemine arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujatele väheneb, samas kui tarbijad, reisibürood ja lennuettevõtjad saavad rohkem võimu.

4.10 Julgustada tuleks uute ettevõtete sisenemist turule. Kasvav konkurents ELis valitseva oligopoli siseselt stimuleerib arvutipõhiste ettetellimissüsteemide turgu. USAs on pärast piirangute kaotamist tekkinud uus põlvkond arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujaid, (*) kes tänu uuele tehnoloogiale suudavad pakkuda vägagi atraktiivseid teenuseid, millega lennuettevõtjatele kaasnevad väiksemad kulud.

4.11 Tuleb hinnata levituskulude vähenemise mõju nii siseturule kui ka rahvusvahelistele turgudele, arvestades lennukipiletite hindu ja konkureerimist USA lennuettevõtjatega.

4.12 Toimumisjuhend tuleks iga 2–3 aasta järel üle vaadata, et hinnata ematevõtjate positsiooni, isikuandmete kaitse sätete täitmist ja turutingimusi ning enne järgmiste muudatuste tegemist pidada nõu muude huvirühmadega.

Brüssel, 29. mai 2008

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS

(*) Näiteks G2 Switchworks, Farelogix — tuntud kui globaalse piletite levitamise süsteemi (GDS) uued liikmed.